

22.02

19:00-21:00

Doklaan 10, 3087 CB
Rotterdam

23.02

17:00-19:00

Bleijenburg 3B, 2511 VC
Den Haag

Poems and Songs
Texts and Lyrics

Translations to Ukrainian, English, Dutch

**Shoulder to Shoulder, Voice to Voice:
Poetry and Music Performance**

A Ukraine-Netherlands artists' collaboration on support in times of war

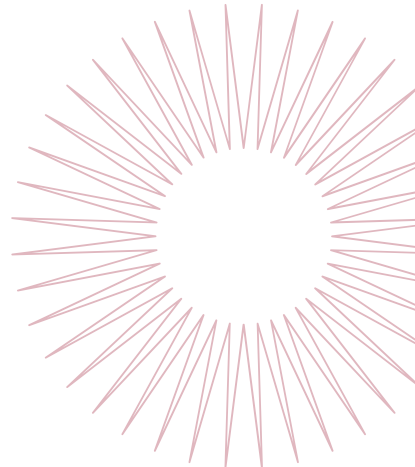
Organised by: VATAHA Foundation, Spaces Collective

Partners: Dokhuis Rotterdam, Deutsche Evangelische
Gemeinde im Haag

Participating poets: Sandra Mako Sanchez, Anna
Bezpala, Amber Jansen, Daria Lysenko, Anastasia
Khudaverdyan (Maksym Kryvtsov), Katya Komlach

Participating musicians: Wybe Wiersma (The Last
Mandrill band), Amber Jansen, Anna Karina

Stage direction: Anna Bezpala, Sandra Mako Sanchez

Contents (in order of appearance in the performance)

02. Grandmothers
03. Niels
04. Borscht at Stavangerweg
05. To the Diaspora, Vrijheid
06. Metamorfofen
07. De catcher
08. Untitled
09. Lethe
- I0. One shot
- II. Make it stop
- I2. I don't want to play
- I3. He moved to Bucha
- I4. I,975km
- I5. When does a person become a soldier?

Omas

A girl

Six years I940

Hidden under the desk

The drawing unfinished

She never spoke

Of surviving hunger

But she always tensed

At the crumbs on a plate.

I never knew why

I finish my food first

Until I imagined her,

A girl, in Holodomor.

My grandmother

trapped in memories

at war with her thoughts

a ruin of destroyed houses

on her retina

Een meisje

zes jaar I940

verstopt onder het bureau

De tekening onafgemaakt

Ze sprak nooit

over honger

Maar ze was altijd gespannen

bij het eten van de kruimels op
een bord.

Ik heb nooit geweten waarom ik

eerst mijn eten opeet

Tot ik me haar voorstelde,

een meisje, in Holodomor.

mijn oma

gevangen in herinneringen

In oorlog met haar gedachten

Een ruïne van verwoeste huizen op
haar netvlies

Omas

She kept it in, locked up,
Zipped up, curled up
In the stone strength
Of her broad shoulders.

I've learned to speak,
To shout, to cry
To make them see
She lived through genocide.

I can still feel the imprint
of her lips
and some hard hairs
along my cheek
rubbing

'I can still hear the
alarm,'
she said

A girl with the same nose
as me
was playing in the street
'I used to hide under the
desk,'
she said.

Ze hield het binnen,
opgesloten,
Dichtgeritst, opgerold
In de stenen kracht
van haar brede schouders.

Ik heb geleerd te spreken,
te schreeuwen, te huilen
Om hen te laten zien dat
ze een genocide heeft
meegemaakt.

Ik voel nog steeds de afdruk
van haar lippen en wat harde
haartjes langs mijn wang
schuren

'Ik hoor nog steeds het
alarm,' zei ze

Een meisje met dezelfde neus
als ik
speelde op straat
'Ik schulde onder het
bureau,' zei ze.

Omas

A seven year old girl
Smuggled potatoes into town

Een meisje van zeven smokkelde
aardappelen naar de stad

A woman with the same nose as
me
lies awake
thinking
Frozen in time

Een vrouw met dezelfde neus
als ik
ligt wakker
Te denken
Bevroren in de tijd

I am standing here
On her shoulders
And those of other women,
Other women.

Ik sta hier
Op haar schouders
En die van andere vrouwen,
Andere vrouwen.

Hoping my children
Will stand on my shoulders
And so will their children,
Their children.

In de hoop dat mijn kinderen
op mijn schouders zullen staan
En hun kinderen ook,
Hun kinderen

Grandmothers

A girl

Six years I940

Hidden under the desk

The drawing unfinished

She never spoke

Of surviving hunger

But she always tensed

At the crumbs on a plate.

I never knew why

I finish my food first

Until I imagined her,

A girl, in Holodomor.

My grandmother

trapped in memories

at war

with her thoughts

a ruin of destroyed houses

on her retina

Grandmothers

She kept it in, locked up,
Zipped up, curled up
In the stone strength
Of her broad shoulders.

I've learned to speak,
To shout, to cry
To make them see
She lived through genocide.

I can still feel the imprint of her
lips and
some hard hairs rubbing along my
cheek
'I can still hear the alarm,' she
said

Grandmothers

A girl
with the same nose as me
was playing in the street
'I used to hide under the desk,'
she said.

A seven year old girl
Smuggled potatoes into town

A woman with the same
nose as me
lies awake
thinking
Frozen in time

I am standing here
On her shoulders
And those of other women,
Other women.

Hoping my children
Will stand on my shoulders
And so will their children,
Their children.

Бабці

Дівчинка

Шести років 1940

Схована під столом

Малюнок незакінчений.

Вона ніколи не говорила
Про пережитий голод,
Але завжди напружувалась
Перед крихтами на столі.

Я ніколи не розуміла
Чому перша з'їдаю їжу
Поки не уявила її,
Дівчинку, в Голодомор.

Моя бабця
У пастці спогадів
У війні
Зі своїми думками
Руїна зруйнованих будинків
На її сітківці.

Бабці

Тримала це в собі, закрите,
Застебнуте, скручене,
У кам'яній силі
Своїх широких плеч.

Я навчилась говорити,
Кричати, плакати,
Аби вони побачили,
Що вона пережила геноцид.

Я досі відчуваю слід її вуст та
Жорсткого волосся на моєму щіці
«Я досі чую сирену», казала вона.

Дівчинка

З таким самим носом як у мене
Грала на вулиці
«Я ховалась під столом», казала
вона.

Бабці

Семирічна дівчинка
Проносила картоплю в місто.

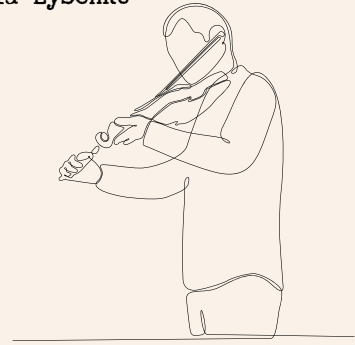
Жінка з таким самим
Носом як у мене
Лежить без сну
В думках
Застигла в часі.

Я стою тут
На її плечах.
І плечах інших жінок,
Інших жінок.

Сподіваючись, мої діти
Стоятимуть на моїх плечах,
А також їх діти,
Їх діти.

Niels

Niels vraagt of alle Oekraïners
alleen maar naar klassieke muziek
luisteren,
of ze allemaal lang zijn,
of ze witte haren hebben,
of ze andere talen kennen
dan Oekraïens en Engels.

Niels vraagt of alle Oekraïners
orthodox zijn,
of toch katholiek of protestant,
en hoeveel kinderen een Oekraïens
gezin meestal telt -
vast niet minder dan tien, zoals
bij hem thuis, zegt hij.

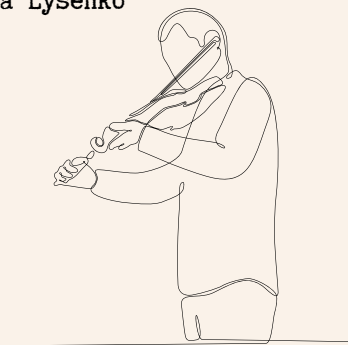
Niels

Niels weet van de Mennonieten van Molotsjansk
en van de zoutwinning in Bachmoet,
van de Oekraïners in Canada,
ook van de Hollandse boer
die nog steeds in Oekraïne woont -
die was op televisie.
Of ik die boer ken, vraagt hij,
want zoveel Hollanders zijn er niet in Oekraïne.

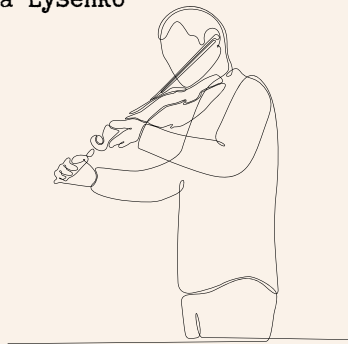
Niels slaapt soms op de oude, koude museumvloer,
en voor het zover is leest hij over de geschiedenis van Oekraïne.
Hij valt in slaap bij een bladzij met het portret van Symon
Petljoera.
Hij droomt van lange mannen en vrouwen
met witte haren,
orthodox, of misschien toch protestant,
op de klanken van klassieke muziek
wordt zout gewonnen
in de bloeiende stad Bachmoet
Die mensen spreken alleen maar Oekraïens en Engels,
ze kennen geen oorlog en verstaan geen woord Russisch.
Deze Oekraïners zijn praktisch Hollanders,
maar dat heeft Niels niet in de gaten.

Niels

Misschien heb ik ook wel een vleugje Oekraïens
bloed,
oppert hij, wie weet,
al zitten ze bij mij thuis alleen maar in de
tulpenhandel,
die soort met van die puntige blaadjes,
zoals die drietand van jullie

Niels

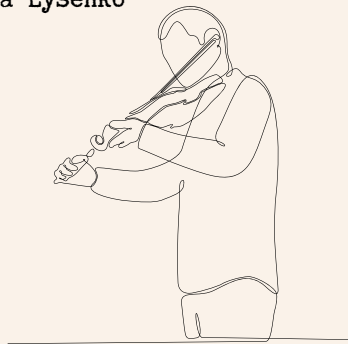

Niels asks whether all Ukrainians
listen exclusively to classical music,
whether they are all tall
whether they all have blonde hair
whether they speak other languages
besides Ukrainian and English.

Niels asks whether all Ukrainians are Orthodox,
or are they after all Catholics or Protestants,
and how many children are there usually in Ukrainian families -
probably at least ten, as in my family - he says.

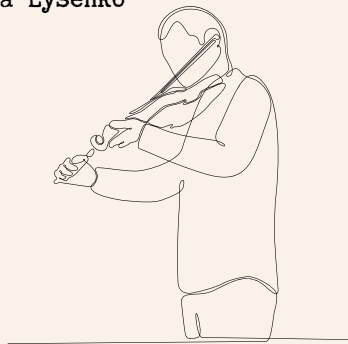
Niels knows about the Mennonites in Molochansk
and salt mining in Bakhmut,
he knows about Ukrainians in Canada,
and also, about a Dutch farmer,
who still lives in Ukraine -
he was shown on television.
Do you know the farmer, - he asks, -
after all, there are not so many Dutch people in Ukraine.

Niels

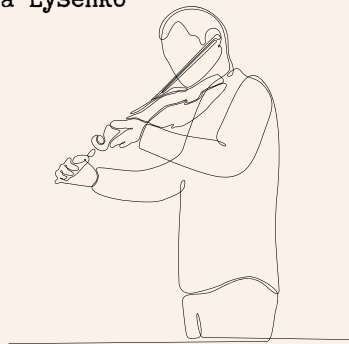
Niels sleeps sometimes on the cold floor of
the old museum,
and before going to sleep he reads a
magazine about the history of Ukraine.
He falls asleep on the page with the
portrait of Simon Petliura.
He dreams of tall men and women
with blonde hair,
Orthodox, or maybe Protestants,
they are listening to classical music
while mining salt
in the flourishing city of Bakhmut.
These people speak only Ukrainian and
English,
these people do not have a war, and they do
not understand Russian at all.
These Ukrainians are practically Dutch,
but Niels does not notice this.

Niels

Maybe I have some Ukrainian blood too? - he
asks
who knows -
although my family was exclusively involved
in the tulip trade,
you know, the ones with sharp petals,
like your trident.

Нільс

Нільс запитує, чи всі українці
слухають виключно класичну музику,
чи всі вони високі,
чи всі мають біле волосся,
чи знають вони інші мови,
окрім української й англійської.

Нільс запитує, чи всі українці православні,
чи все ж вони католики або ж протестанти,
і скільки дітей зазвичай в українських сім'ях -
певно, не менше десяти, як в моїй, - каже він.

Нільс знає про менонітів у Молочанську
і видобування солі в Бахмуті,
знає про українців у Канаді,
знає й про голландського фермера,
що й досі живе в Україні, -
його показували по телебаченню.
Чи знайома я з фермером, - питає, -
адже в Україні не так і багато голландців.

Нільс

Нільс часом спить на холодній підлозі старого музею,
а перед сном читає журнал про історію України.
Засинає на сторінці з портретом Симона Петлюри.
Йому сняться високі чоловіки й жінки
з білим волоссям,
православні, а може, протестанти,
під звуки класичної музики
вони видобувають сіль
у квітучому місті Бахмут.
Ці люди говорять лише українською й англійською,
в цих людей немає війни, і їм зовсім незрозуміла
російська.
Ці українці – це практично голландці,
але Нільс цього не помічає.

Можливо, і я маю трохи української крові? –
запитує, –
хто його знає, –
хоч моя сім'я займалася виключно торгівлею
тютьпанами,
такими, знаєш, з гострими пелюстками,
як у вашого тризуба.

Borscht at Stavangerweg

Sometimes, at the darkest of the “some” times,
I remember that filling, oily, beetrooty smell.
It was spring, we didn’t talk much.

Just “eet smaaklijk” and “smachnoho” here and there.
For many of us in the room, it was the first borscht
they ever tasted.

We were tired from monitoring strikes, army
advancements, sorting packages of paracetamol, canned
soups, and other whatnots.

It was my first Ukrainian lunch in this Dutch city,
And it was the tastiest one I’ve had in a while.

I remember looking around that storage room then,
those men, and women, so far and foreign, yet so
close.

And I remember feeling such an overpowering sense of
unity, in-placeness, rootedness as I haven’t yet
before.

I was told once by an older volunteer that this sense
reminded her of the Revolution of Dignity and the
beginning of the war.

I was 10 at the time, so I myself don’t remember
much.

Borscht at Stavangerweg

We were so convinced, so sure then. Natali, Klaas, the Dutch-Armenian tradesman that let us use his storage for free all those months, the women and men whose names I don't remember but who cooked that borscht and offloaded those donations from that local Albert Heijn.

Who would have thought then that that conviction would not be enough?

That that sunny afternoon, with the fresh borscht and local bread, when we didn't even need to talk, all that would come to an end.

And as two months turn into four, and a half year, then a year, and then we'll stop counting... and then gulp! Three years.

Some will of us will burn out, some will go to the front line, some, like I, will switch to other volunteer jobs, ones fitting better with their war-life balance, and some will just return to their schools and work, pretending that the war ended a week or two after that sunny afternoon.

Borscht at Stavangerweg

Yet, when I cycle by our newly local Ukrainian restaurant, serving that borscht, I can't help but flash back to that filling, oily, beetrooty smell, and that rich taste of vegetables, sour cream and greens.

Then resurface those young and middle aged Dutch and Ukrainian people in the storage room. Natali, Mark, Klaas, the Dutch-Armenian tradesman. Our conviction, our shared meal, shared work, shared time, shared possessions and shared burden of a war none of us chose.

And I feel my load a little lighter.

I feel the strength to carry on.

And even though that sunny afternoon is now carefully stored away in the back of my mind to resurface when my future grandchildren will ask: "Grandma, how was the war like?",

Even though I no longer shove boxes into trucks with Ukrainian numberplates with those men and women,

I know: I still have that spirit in me. I will continue.

And I am sure some of you do too. Some of you will too.

Борщ на Stavangerweg

Деколи, у найтемніші «деколи»,
Я згадую той смачний, масний, буряковий запах.
То була весна, і багато не говорили.

Тільки “eet smaaklijk” та “смачного” тут і там.
Немало із нас у кімнаті куштували борщ уперше.
Нас тримала втома від відстежування новин, обстрілів, наступів, а
ще від сортування пакетиків парацетамолу, консерв та різного
іншого.
Це був мій перший український обід у цьому нідерландському місті.
І найсмачніший за довгий час.

Я пам’ятаю як розглядала те складове приміщення навколо себе, тих
чоловіків, та жінок, таких далеких і чужих, а втім таких близьких
тоді.

Я пам’ятаю сильне відчуття, яким захлиналася. Відчуття єдності,
правильності, закоріненості, якого ще не відчувала до того.

Одна старша волонтерка казала мені, що те чуття нагадувало їй
Майдан і початок війни.

Мені було 10 тоді, тож так багато я не можу згадати.

Борщ на Stavangerweg

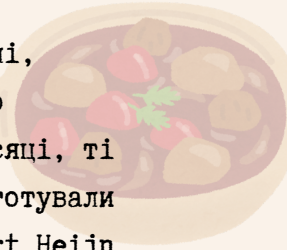
Ми були такі переконані, такі впевнені тоді. Наталі, Клаас, той нідерландсько-вірменський бізнесмен, що дозволив нам використовувати свій склад усі ті місяці, ті жінки і чоловіки, чиїх імен не пам'ятаю, але які готували той борщ і відвантажували ту допомогу з того Albert Heijn неподалік.

Хто б міг подумати тоді, що тієї впевненості забракне? Що те сонячне пообіддя із свіжим борщем та місцевим хлібом, коли не треба було й слів, все те колись скінчиться.

І коли два місяця зміняться на чотири, а далі півроку, а далі рік, а далі ми припинимо рахувати... а далі ковть! Три роки.

Хтось вигорить, хтось піде на фронт, хтось, як я, перейде на інші волонтерські напрями, ті, що краще вписуються до балансу між життям і війною, а хтось просто повернеться до своїх університетів та роботи, вдаючи, що війна закінчилась за два-три тижні після того сонячного пообіддя.

Втім, коли минаю наш новомісцевий український ресторан, що пропонує той борщ, я не можу не відчутти знов той смачний, масний, буряковий запах, і той чудовий смак зелені, сметани та овочів тоді.

Борщ на Stavangerweg

За ним, до мене вертаються ті молоді й не дуже нідерландські та українські люди на складі. Наталі, Марк, Клаас, той нідерландсько-вірменський бізнесмен. Наше переконання, наш спільний обід, спільна робота, спільний час, спільні речі і спільний тягар війни, яку ніхто з нас не обирав.

І я відчуваю як мій тягар легшає.
Я відчуваю силу продовжувати.

І хоч те сонячне пообіддя тепер обережно заховане у дальній мого мозку, щоб з'явитись коли мої майбутні внуки спитають: «Бабусю, як було у війну?»

І хоч я більш не заштовхую коробки у вантажівки з українськими номерами із тими чоловіками та жінками.
Я знаю: я досі маю той дух. Я буду продовжувати.

І я знаю, що дехто з вас теж його має. Дехто з вас теж продовжить.

On Freedom

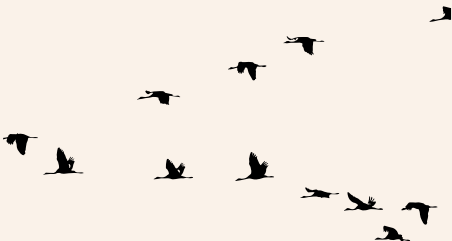
In safety yet barely safe.
On the edge of two realities.

You carry Ukraine abroad,
You carry 'abroad' in Ukraine.

You doubt your enoughness.

Am I enough
Of my ancestors' daughter?
If their bones could speak,
Would I break under their gaze?

Am I worthy
Of our warriors' sacrifice?
If their eyes could speak,
Would I break under their gaze?

On Freedom

Will my children
Be proud or ashamed?
Will my sacred land
Prevail or oblivate?

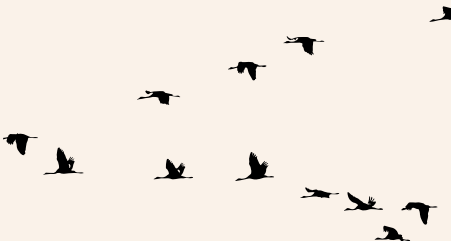
An emigre working two jobs,
Rallying every weekend.

A student selling their art
For drones and helmets.

An activist of many causes.
Buried in boxes of aid centres.

An artist giving his last penny
To the artists in the trenches.

Add one part sky-blue will to
One part golden-wheat warmth.

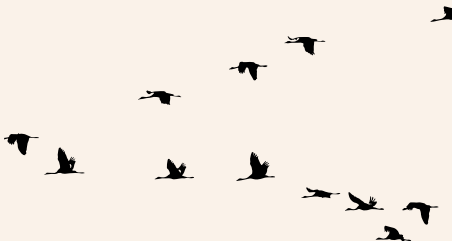
On Freedom

Rooted in dignity.
Freedom weaved
Into the linen fabric
Of your soul.

Connected to generations
Through family heirlooms.
Tangible or embroidered
Into your very DNA.

The ancestral hope and joy
Sprinkled with poppy-seed love.
The living embodiment
Of their wildest dreams.

You hold their weight
With powerful grace.
The resilience made of steel
In your very bones.

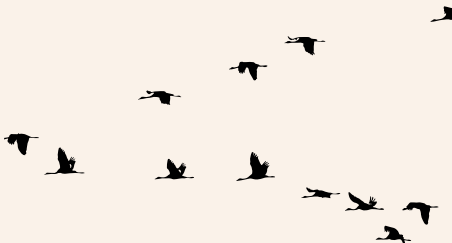

On Freedom

You are a child of the most
Fertile soil on Earth.
Carry on your cause,
The rear of the rear.

Your gifts are needed now.
Before all fall exhausted
Open your arms to them and
Embrace into a better future.

Fight our battles with
Your own brand of fierceness.
Help small victories
On the way to our biggest victory.

On Freedom

—
'Dit is vrijheid.' zeg ik.

Groene zee wuift oceaan geluid naar mij toe

Ritselende golven in de takken om mij heen

Woorden uit mijn boek poëtischer dan gewoonlijk

"To glance for a moment at the surrounding vision of form and colour."

Ik kijk om mij heen

Schaduw in het water

kringen van watergaasvliegjes maakt de waterwereld wazig

Koninklijk blauw raast langs de oever en verdwijnt in de takken van een omgevallen boom

om terug te komen in een wervelende dans

Twee fluweel gevleugelde vogels walsen in de lucht

De wind een aanzwellend orkest

Een libelle land naast mijn voet alsof ze zegt: 'Kijk naar mij, ik ben ook blauw.'

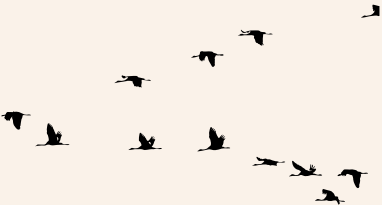
Heft haar doorzichtige vleugels en verdwijnt in het groen

Ik sluit mijn ogen

en luister (pauze) naar het orkest

Vrijheid, denk ik

en laat mij wegzinken op de tonen van de wind

On Freedom

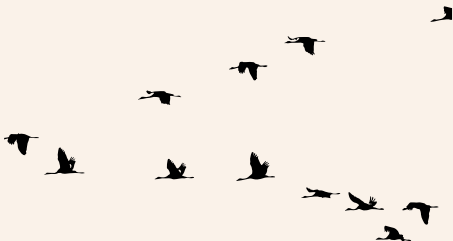
In safety yet barely safe.
On the edge of two realities.

You carry Ukraine abroad,
You carry 'abroad' in Ukraine.

You doubt your enoughness.

Am I enough
Of my ancestors' daughter?
If their bones could speak,
Would I break under their gaze?

Am I worthy
Of our warriors' sacrifice?
If their eyes could speak,
Would I break under their gaze?

On Freedom

Will my children
Be proud or ashamed?
Will my sacred land
Prevail or oblivate?

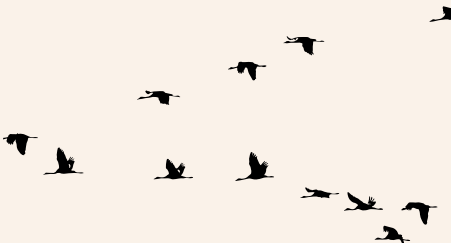
An emigre working two jobs,
Rallying every weekend.

A student selling their art
For drones and helmets.

An activist of many causes.
Buried in boxes of aid centres.

An artist giving his last penny
To the artists in the trenches.

Add one part sky-blue will to
One part golden-wheat warmth.

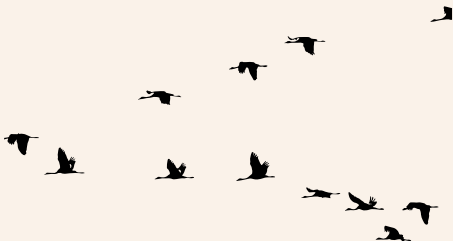
On Freedom

Rooted in dignity.
Freedom weaved
Into the linen fabric
Of your soul.

Connected to generations
Through family heirlooms.
Tangible or embroidered
Into your very DNA.

The ancestral hope and joy
Sprinkled with poppy-seed love.
The living embodiment
Of their wildest dreams.

You hold their weight
With powerful grace.
The resilience made of steel
In your very bones.

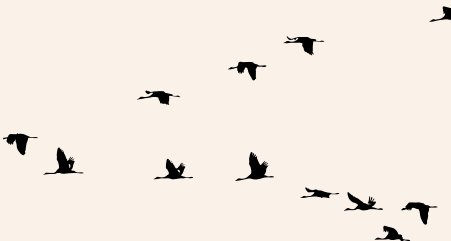

On Freedom

You are a child of the most
Fertile soil on Earth.
Carry on your cause,
The rear of the rear.

Your gifts are needed now.
Before all fall exhausted
Open your arms to them and
Embrace into a better future.

Fight our battles with
Your own brand of fierceness.
Help small victories
On the way to our biggest victory.

On Freedom

—
'This is freedom,' I say.

Green sea wafts ocean sound towards me

Rippling waves in the branches around me

Words from my book more poetic than usual

'To glance for a moment at the surrounding vision of form and colour.'

I look around me

Shadows in the water

Circles of water mesh flies blur the water world

Royal blue races along the shore and disappears in the branches of a fallen tree

To return in a whirling dance

Two velvet-winged birds waltz in the air

The wind a swelling orchestra

A dragonfly lands next to my foot as if to say, 'Look at me, I'm blue too.'

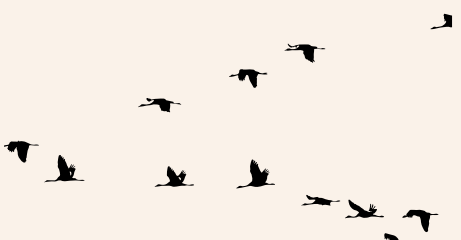
Lifts her translucent wings and disappears into the greenery

I close my eyes

and listen to the orchestra

Freedom, I think

And let me sink away to the tones of the wind

Про волю

В безпеці, та ледь безпечно.
На межі двох реальностей.

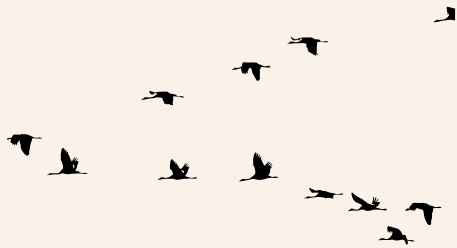
Несеш Україну за кордоном,
Несеш «за кордон» в Україні.

Сумніваєшся в достатності.

Чи достатньо я
Донька своїх предків?
Якби їх кістки говорили,
Як вимовляли би моє ім'я?

Чи гідна я
Жертви наших воїнів?
Якби їх очі говорили,
Зламалась би під їх поглядом?

Чи мої діти будуть
Пишатися або соромитись?
Чи моя свята земля
Переможе або пропаде?

Про волю

Мігрантка на двох роботах,
Протестує щотижня.

Студент продає свою творчість
За дрони та шоломи.

Активістка різних напрямків
Захована в коробках центрів допомоги.

Митець віддає останні копійки
Митцям в окопах.

Додайте небесно-блакитної волі
До золото-пшеничного тепла.

Укорінені в гідності.
Свобода сплетена
В лляну тканину
Твоєї душі.

Пов'язані з поколіннями
Сімейними реліквіями.
Реальними чи вишитими
У саме ДНК.

Про волю

Надія та радість предків,
Посипані маковою любов'ю.
Живе втілення
Їх найсміливіших мрій.

Ти несеш їх вагу
З потужною грацією.
Витривалість зі сталі
У самих твоїх кістках.

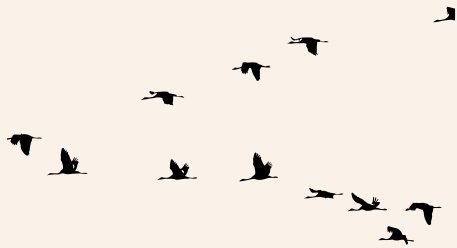
Ти - дитина найродючої
Землі на світі.
Продовжуй боротися,
Тил тилу.

Твої дари потрібні зараз.
До того, як усі впадуть безсилі,
Простягни до них руки
Та обійми у краще майбутнє.

Борись в наших битвах
Зі своїм видом запеклості.
Принось малі перемоги
По дорозі до найбільшої Перемоги.

Про волю

-
«Це воля», я кажу.
Зелене море несе звук океану до мене
Створюючи хвилі у гілках довкола
Слова з моєї книги поетичніші ніж зазвичай
«Глянути на секунду на оточуючу візію форми та кольору.»
Дивлюсь довкола
Тіні у воді
Кола водяних мушок розмивають водний світ
Королівський блакитний мчить коло берега та зникає у
гілках впавшого дерева
Аби повернутись у кружляючий танок
Дві оксамитово-крилаті пташки вальсують у повітрі
Вітер переповнений оркестр
Комаха-бабка сідає біля моєї ноги, ніби кажучи «Подивись
на мене, я також синя.»
Піднімає свої прозорі крила та ховається в зелені
Я закриваю очі
Та слухаю оркестр
Воля, думаю
І дозволяю собі потонути в тонах вітру

Metamorfosen

Ze zeggen dat het nieuwe land waar iemand woont, zijn spoor nalaat en iemand verandert.

Zal er nu een verschil zijn tussen jullie Oekraïense vluchtelingen als jullie naar huis terugkeren? - vragen buitenlanders die ik ken.

En inderdaad,

Duitse Oekraïners houden nu van orde,

Franse Oekraïners zijn nog grotere snobs geworden,

Spaanse Oekraïners kunnen nu niet meer zonder siësta,

Italiaanse Oekraïners zijn net als Spaanse

Oekraïners,

Belgische Oekraïners beginnen de ochtend met een wafel,

Amerikaanse Oekraïners uitsluitend met een burger en een cola,

Griekse Oekraïners voelen je diepe verbondenheid met de antieke cultuur,

net zoals Roemeense Oekraïners dat voelen,

Engelse Oekraïners weten alles van thee,

Kroatische Oekraïners van raki.

Hollandse Oekraïners zijn de akeligste - die zeggen gewoon recht in je gezicht wat ze denken,

Die zeggen bijvoorbeeld die stereotypen geen sporen nalaten, maar dat de oorlog zijn sporen nalaat en iemand verandert,

maar dat Oekraïners,

gek genoeg

vooralsnog overal zichzelf blijven.

Метаморфози

Кажуть, нова країна, в якій живеш, накладає свій слід і змінює людину.

Чи буде тепер різниця між вами українцями-біженцями, якщо ви повернетесь додому? -питають знайомі нідерландці.

І справді,

українці-німці стали любити порядок,

українці-французи стали ще більшими снобами,

українці-іспанці не можуть тепер без сієсти,

українці-італійці такі ж, як і українці-іспанці,

українці-бельгійці починають ранок тільки з вафель,

українці-американці - виключно з бургера і кока-коли,

українці-греки відчувають свою глибоку причетність до античної культури,

так само, як це відчувають і українці-румуни,

українці-англіїці розбираються в чаях,

українці-хорвати - в ракіях.

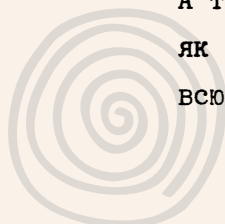
Українці-голландці найнеприємніші - вони кажуть прямо в лоб усе, що думають.

Наприклад, кажуть, що не стереотипи, а війна лишає свій слід і змінює людину,

А тимчасом українці,

як би це дивно не звучало,

всюди залишаються самими собою.

De catcher

In plaats van een schamel vogelfiguurtje
uit een oude autoband gesneden
zit er een echte zwaan op de binnenplaats,
leren kleine meisjes paardrijden op echte pony's,
rent er een jongen door de dichte rogge
die de kinderen in de gaten houdt, opdat ze niet zouden
vallen -
is dat allemaal wel echt wat ik zie?
Hollandse Holden Caulfield,
doe je net alsof je de catcher bent en er geen afgrond is?
En de eenden 's winters nergens heengaan,
dat zelfs de waterplas niet echt bevriest?

'Mijn mond is het Heelal
en dat kan niet leeg zijn' -
zegt vlakbij een meisje luid in het Russisch -
dat is waar de echte afgrond gaapt,
Holden,
of kun jij iedereen redden, wie het ook is,
omdat je niet weet waar het gevaar loert?

De catcher

Замість брудної фігури птаха,
вирізаної зі старої шини,
на подвір'ї сидить справжній лебідь,
маленькі дівчатка вчаться верхової їзди на справжніх поні,
серед густого житнього поля бігає хлопець
і стежить за дітьми, щоб вони бува не впали, -
чи справжнім є все те, що я бачу?
Голландський Голдене Колфілде,
чи помічаєш ти, як ловець, що тут немає прірви?
І що качки взимку нікуди не діваються,
адже й ставок не замерзає по-справжньому?

«Мій рот це Всесвіт,
і він не має бути порожнім», -
поруч голосно каже дівчина російською, -
ось де насправді відкривається прірва,
Голдене,
чи зможеш ти врятувати бодай когось,
якщо не знаєш, де небезпека?

Untitled

I approach the circle upon the cobblestones
Flags are waved and I see my friends head in his hands
He asks if it would be immoral for him to write about his
experience impeding objectivity
Then a couple weeks later he's left to help those escaping
a country forced into conflict
He comes back, but I never see him smile the same way again
Then he leaves again

I remain and watch those on the cobblestones grow and
lessen. Another war, another set of flags and the others
seem left behind by headlines.

Yet the internet remembers
and sometimes a person dies on your screen when I watch you
scroll too fast through reddit
A head cocked in the wrong way after something too fast to
process. Is that life?

No, that's death.

Life is what I see in your eyes when we meet
Another day worth in the light of understanding
We blanket ourselves in the comforts of stories and
knowledge
Building home and hearth to keep warm within the
intermittent storms of humanity

Без назви

Я наближаюсь до кола на кам'яній бруківці
Прапори майорять і я бачу голову мого друга у його ж руках
Він питає мене чи було б аморальним йому писати про свій
досвід усупереч об'єктивності
А кілька тижнів по тому, він вирушає допомагати тим, хто
тікає з країни, присилуваної до війни,
Він повертається, тільки більш не всміхається як раніше
Тоді він вирушає знов

Я залишаюсь і бачу як ті, на кам'яній бруківці зростають і
зменшуються.

Ще одна війна, ще один набір прапорів, в той час як ті інші
вже забуваються заголовками.

Але інтернет пам'ятає

І деколи бачу як якась людина помирає на твоєму екрані, кола
надто швидко гортаєш reddit

Голова, природно схилена після чогось, що сталося надто
швидко для розуміння.

Невже це й є життя?

Ні, це смерть.

Життя це те що я бачу у твоїх очах коли ми стрицаємось

Ще один гідний день у світлі розуміння

Ми згортаємось у комфорт історій і знання

Будуючи дім і прихисток, щоб зігрітися серед почергових
штормів людства

Lethe

Een rivier stroomt
Het water kabbelt
Vergeet me

Amber Jansen & Wybe Wiersma

Niet

Mijn lievelingsbloemen
Blauwe blaadjes fluweel

Ik verdwaal in groene vlakken
Zie mezelf wazig worden
In het heldere water
Regendruppels vallen in mijn maag
Ik zie mezelf
Vervagen

Een soldaat
Verdwaald in groene vlakken
Een stille wachter
wacht op het moment
dat hij zich opricht
buigt als riet
verwelkomt grijs blauwe wolken

Lethe

Ik herinner

Ben deel van het groene vlak
Op de achtergrond
plak ik aan de muur

Vergeet mij
Vergeet me
Niet

Ik ben een rivier
Ik stroom
Vernieuw
Als je drinkt van mijn bron
Vergeet me
Niet

Kijk me aan
Als ik praat
Mijn ogen vertellen geheimen
Breng mij blauwe bloemen

Amber Jansen & Wybe Wiersma

Ik vergeet
Elke keer
Vernieuw ik
Drink een druppel
Ik herinner
De soldaat
Ik herinner
De stille wachtster
Niet meer

Lethe

Once courtly framed
in gold and in jade
but modest

Amber Jansen & Wybe Wiersma

Shrunk down to a flower
so/as frail
A goddess can fail
I promise

“Cause I’ll wait here no more,
to watch you fray until you’re torn
between bathing at the shore
and giving in to drink a drop

I’ll embrace you to the core
and if you take forevermore
I’ll fade with you from now on/and/to
ensure/secure/but be warned
but Please don’t even drink a drop
Leave Lethe behind

Lethe

Tremble in grace
Flatline ballet
a portrait

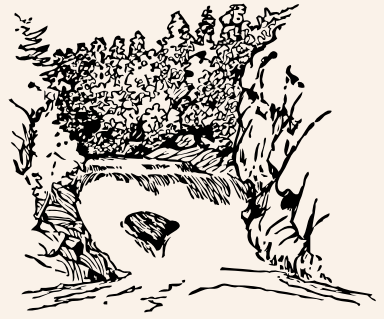
Amber Jansen & Wybe Wiersma

to track down and shower
in paint
your translucent ways
distorted.

“Cause I’ll wait here no more,
to watch you fray until you’re torn
between bathing at the shore
and giving in to drink a drop

I’ll embrace you to the core
and if you take forevermore
I’ll fade with you from now on/and/to
ensure/secure/but be warned
but Please don’t even drink a drop
Leave Lethe behind”

Lethe

A river flows
The water ripples
Dont forget

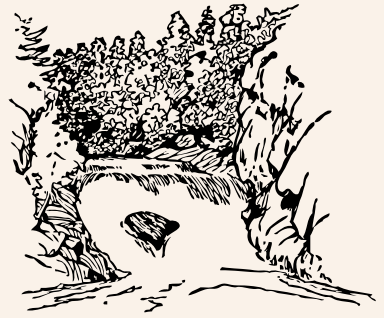
Amber Jansen & Wybe Wiersma

My favourite flowers
Blue velvet leaves

I get lost in green spaces
See myself blurred
In the clear water
Raindrops fall in my stomach
I see myself
Fade away

A soldier
Lost in green fields
A silent sentinel
waits for the moment
he straightens up
bows like reed
Welcomes grey-blue clouds

Lethe

I remember

Am part of the green plane
In the background
I stick to the wall

Dont forget me
Dont forget me
Not

I am a river
I flow
Renew
As you drink from my spring
Dont forget me

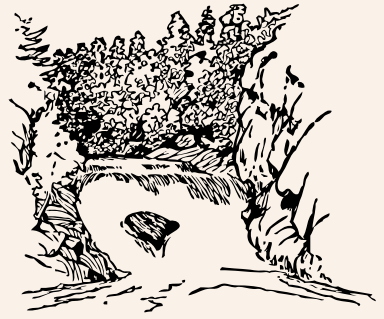
Look at me
When I talk
My eyes tell secrets
Bring me blue flowers

Amber Jansen & Wybe Wiersma

I forget
Every time
I renew
Drink a drop
I remember

The soldier
I remember
The silent sentinel
No more

Lethe

Once courtly framed
in gold and in jade
but modest

Amber Jansen & Wybe Wiersma

Shrunk down to a flower
so/as frail
A goddess can fail
I promise

“Cause I’ll wait here no more,
to watch you fray until you’re torn
between bathing at the shore
and giving in to drink a drop

I’ll embrace you to the core
and if you take forevermore
I’ll fade with you from now on/and/to
ensure/secure/but be warned
but Please don’t even drink a drop
Leave Lethe behind

Lethe

Once courtly framed
in gold and in jade
but modest

Amber Jansen & Wybe Wiersma

Shrunk down to a flower
so/as frail
A goddess can fail
I promise

“Cause I’ll wait here no more,
to watch you fray until you’re torn
between bathing at the shore
and giving in to drink a drop

I’ll embrace you to the core
and if you take forevermore
I’ll fade with you from now on/and/to
ensure/secure/but be warned
but Please don’t even drink a drop
Leave Lethe behind

Lethe

Tremble in grace
Flatline ballet
a portrait

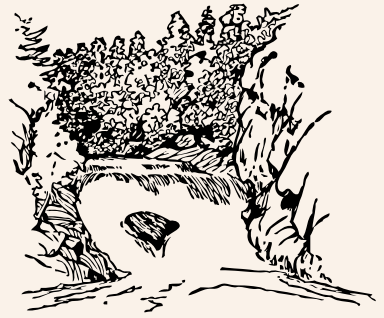
Amber Jansen & Wybe Wiersma

to track down and shower
in paint
your translucent ways
distorted.

“Cause I’ll wait here no more,
to watch you fray until you’re torn
between bathing at the shore
and giving in to drink a drop

I’ll embrace you to the core
and if you take forevermore
I’ll fade with you from now on/and/to
ensure/secure/but be warned
but Please don’t even drink a drop
Leave Lethe behind”

Lethe

Річка тече
На воді брижі
Не забувай.

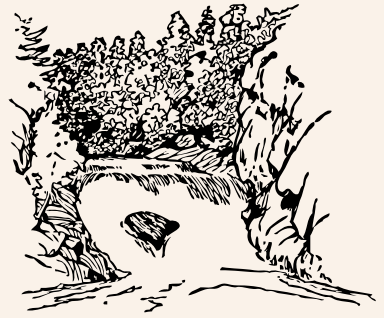
Amber Jansen & Wybe Wiersma

Мої улюблені квіти
Синьо-вельветові листочки

Я гублю себе у зелені
Бачу себе розмито
У ясній воді
Краплі дощу падають на мій живіт
Я бачу як я
Розтаю

Солдат
Загублений у зелених полях
Мовчазний вартовий
чекає часу
він випрямляється
згинається як тростина
зустрічає сіро-сині хмари

Lethe

Amber Jansen & Wybe Wiersma

Я пам'ятаю

Я частина зеленого простору

На фоні

Липну до стіни

Не забувай мене

Не забувай мене

Не

Я річка

Я течу

Оновлююсь

Коли п'єш із мого джерела

Не забувай мене

Дивись на мене

Коли говорю

Мої очі повідають таємниці

Приносять мені сині квіти

Я забуваю

Щоразу як

Оновлююсь

Випий краплю

Я згадаю

Солдата

Згадаю

Мовчазного вартового

Й не більше

Lethe

Once courtly framed
in gold and in jade
but modest

Amber Jansen & Wybe Wiersma

Shrunk down to a flower
so/as frail
A goddess can fail
I promise

“Cause I’ll wait here no more,
to watch you fray until you’re torn
between bathing at the shore
and giving in to drink a drop

I’ll embrace you to the core
and if you take forevermore
I’ll fade with you from now on/and/to
ensure/secure/but be warned
but Please don’t even drink a drop
Leave Lethe behind

Lethe

Tremble in grace
Flatline ballet
a portrait

Amber Jansen & Wybe Wiersma

to track down and shower
in paint
your translucent ways
distorted.

“Cause I’ll wait here no more,
to watch you fray until you’re torn
between bathing at the shore
and giving in to drink a drop

I’ll embrace you to the core
and if you take forevermore
I’ll fade with you from now on/and/to
ensure/secure/but be warned
but Please don’t even drink a drop
Leave Lethe behind”

One shot

One shot or eleven with one kiss to blow,
one shot aimed at heaven or at wherever we'll go.

I see the glisten of tears that could have been my
own,
but now I listen to fears that should have stayed
unknown.

Dear father can you hear me?
Because the table has been quiet.

One shot or eleven with one kiss to blow,
one shot aimed at heaven or at wherever we'll go.

Make it stop

Drawn away, let us use our imagination, we could be a
drawn away,
where our lives have not yet gone insane.

Make it stop

Make it stop

Make it stop

Drawn away, let us use our imagination, we should be
drawn away,
never noticed you had gone insane

Make it stop

Make it stop

Make it stop

Why do only roses remain?

Make it stop

Make it stop

Make it stop

I don't want to play

I don't want to play
this game called "A Human".

I want to write
write about
how much fish has been caught
how many leaves have fallen
but there have already been
angels to count all of it.

Fine, I'll write about suicide.

And I don't drink alcohol
I drink only air
I am drunk
I am as drunk as the night
hold me.

The moonbow
takes the night apart
cuts it
like an ear
into the sea and svitanok*.

I don't want to play

I understand Van Gogh
my best friend.

The ears of the sea are
scattered
and a child is gathering shells
the coast is listening to the
sea
the sea is listening to the fish
the fish cannot smell the odor
of petrol the grasshopper of the
waves is jumping
into the abyss of water.

A boy who works for a ZhEK*
after classes
mows down cypress trees
sunflowers
branches with blossoms.

Van Gogh, how do you like it?

Не хочу грати

Не хочу грати
в цю гру "Людина".

Я хочу писати
писати про те
скільки опало листя
але для цього вже є
ангели-рахувальники.

Добре, писатиму про самогубство.

І я не п'ю алкоголю
я п'ю лиш повітря
я п'яний
я п'яний як ніч
тримайте мене.

Дуга місяця
розбирає ніч
ріже її
наче вухо
на море й світанок.

Я розумію Ван Гога
найкращого друга мого.

Не хочу грати

Вуха моря розкидані
і дитя збирає черепашки
берег слухає море
море слухає риб
риби не відчують, як пахне
бензик
коник-стрибунець хвиль стрибає в
безодню води.

Хлопець, що працює на ЖЕК після
навчання
газонокосаркою зрізає кипариси
соняхи
гілочки з цвітом.

Ван Гогу, як тобі це?

Maksym Kryvtsov, photo works

Hij verhuisde naar Boetsja

Hij verhuisde naar Boetsja halverwege maart 2021
huurde er een klein appartement op de begane grond en
nam een kat
met een vacht in de kleur van eclair-glazuur.

Hij zat op Engelse les, deed aan fitness, ging
regelmatig te biecht
en hield ervan toe te kijken hoe het sneeuwde
hoe de straat verdween in de mist.

Hij luisterde naar Radiohead, oude albums van Okean
Elzy, de regen, de donder,
de hartslag van het meisje
met wie hij in slaap viel in het kleine appartement op
de begane grond
met wie hij wakker werd in het kleine appartement op de
begane grond
hij kuste haar warme gezicht
drukte zich tegen haar plakkerige lichaam aan
dompelde zijn hand in de golven van haar haren
en raakte erin verstrikt, als een vliegje in een
spinnenweb.

Hij verhuisde naar Boetsja

Zij verliet hem in de herfst
zoals vogels de bossen verlaten
of ingenieurs de fabrieken na afloop van de shift
en ze vertrok naar Polen
om er te blijven.

Hij nam de kat die op een gebakje leek
en zei: kat, we moeten gaan
als de ochtend
als het leven
als een ziekte
overkwam ons
de oorlog
koud als ijs
dit is het einde van de les getiteld 'Een rustig
leven'.

In de mist verdwijnt de straat
en regent het
een regen waarnaar niemand luistert
de kat rende het veld in, zijn naam was Storm.

Op een kruis staat als op een identiteitskaart:
hier rust nummer 234, eeuwige gedachtenis.

Hij verhuisde naar Boetsja

Zij droomde ervan naar Patagonië te reizen
een romance met een rockmuzikant te beginnen
te reïncarneren als tsarina of als vis.

Ze was van plan een boek te schrijven
over het geheugen,
dat het broos is als het korstje op een crème brûlée
kwetsbaar als de liefde,
dat het wegstroomt als zand tussen de vingers
dat het verdwijnt
vergaat
niet meer bestaat.

Ze hield van haar fiets
van roomijs met gecondenseerde melk
ze verzamelde vergeelde bladeren
zoals je postzegels verzamelt
ze hield ervan te turen naar de wolken
zoals popcorn rondgestrooid
door een slordig jongetje in de bioscoop.

Ze reisde in haar eentje naar de bergen
voor een inhalatie van bos en lucht
ze verzamelde munt en wilgenroosjes
ze verzamelde dageraden en rangschikte die in haar
geheugen als in een fotoalbum.

Hij verhuisde naar Boetsja

Haar vader kwam om in 2014
zij was veertien toen haar moeder naar Italië vertrok
en niet meer terugkeerde.

Ze begon met niemand een relatie, want ze wachtte op
haar rockmuzikant.

Toen de winter besloot
om minstens tot de volgende herfst te blijven
en dit luid en pijnlijk aankondigde
en het in de straten rook
naar ijzingwekkende stilte
naar vuur en aarde,
vlogen de kraaien uit.

Toen liet ze zich niet kennen
ze pakte van de bovenste plank een bokaal
met gedroogd wilgenroosje en bonenkruid
bracht de kruiden aan de kook
goot de thee in een thermos
en bracht het naar de jongens
van de verdedigingseenheid.

Op een kruis staat als een tatoeage gekerfd:
hier rust nummer 457, eeuwige gedachtenis.

Hij verhuisde naar Boetsja

Ze woonde naast het park
in een klein gebouw
ze hield er eekhoorns
hield er honden
hield er dronken vrouwen
ze was beschermvrouwe van de herfst
en beschermvrouwe van herinneringen
verstrooid als suiker.

Ze was 54
werkte bij een onderneming van de gemeente
droeg een blauw werkplunje van het merk Epitsentr
en reed met de fiets.

Ze verfde haar nagels scharlakenrood
verfde haar lippen scharlakenrood
en elke nacht droomde ze scharlakenrode dromen.

Ze keek het programma 'Hier spreekt Oekraïne'
depte haar tranen met een witte zakdoek
dacht aan haar kindertijd terug
hoe warm de zon toen was
voor het slapengaan las ze boeken van Kokotjoecha
en dook in haar dromen, zoals een zwemmer in het water,
dromen in de kleur van haar nagels
dromen in de kleur van haar lippen.

Hij verhuisde naar Boetsja

Ze wachtte op de zaterdag
om de kamers af te stoffen
kieren te wassen
een appeltaart te bakken
en aan het verleden te denken.

Ze doodden haar op vijf maart
toen ze op de fiets
haar straat insloeg
ze doodden haar zoals de nacht de dag doodt
zoals de herfst de zomer doodt
ze kruisigden haar met het salvo van een
tankmitrailleur.

Op een kruis als op een mededelingenbord:
hier rust nummer 45I, eeuwige gedachtenis.

In de straten en op de velden
Zijn nieuwe Golgotha's verschenen
maar dan met kogels in plaats van nagels
met artillerie in plaats van lansen.

Je wilde graag
de dagen tot de zomer tellen
de kittens tellen
de kinderen tellen
de dageraden tellen
tot honderd tellen, terwijl je in slaap valt.

Hij verhuisde naar Boetsja

Hier rust nummer I76, eeuwige gedachtenis

hier rust nummer 20I, eeuwige gedachtenis

hier rust nummer I63, eeuwige gedachtenis

hier rust nummer 308, eeuwige gedachtenis.

He moved to Bucha

He moved to Bucha in mid-March 2021
rented a small apartment in the basement and got a cat
whose fur was the color of fudge on eclairs.

He went to English classes, to the gym and
to confessions
he loved to watch the snow fall and the street
disappear in the fog.

He listened to Radiohead, old albums of Okean Elzy,
rain, thunder and the beating of a girl's heart
with whom he fell asleep in a small basement apartment
and woke up in a small basement apartment
kissed her warm face
snuggled up to her sticky body
dived with his palm into the waves of her hair and
floundered there like a fly on a web.

She left him in the fall
as the birds leave the forests
as the engineers leave the factory at the end of the
shift
and went to Poland
to stay there.

He moved to Bucha

He took a cat that looked like a cake and said: cat, we
have to go
with us, as the morning
as your life
as a disease
happened cold
as ice
war
the lesson called "Quiet Life" is over.

In the fog disappears the street,
it rains,
they don't listen to him at all
the cat ran out into the field and his name
is the wind.

On the cross, as if on an ID card, it is written: Here
lies number 234, rest in peace.

She dreamed about a trip to Patagonia about an affair
with a rock musician about reincarnation as a queen or
a fish.

Planned to write a book
about how memory is
brittle like a crust of a crème brûlée

He moved to Bucha

vulnerable, like love
it crumbles like sand between fingers and disappears
vanishes
doesn't exist
She loved her bike
ice cream with condensed milk collected yellowed leaves
like stamps
loved to look at the clouds
scattered like popcorn
by a sloppy boy in the cinema.

Traveled to the mountains alone
to take inhalations of wood and air collected mint and
Ivan tea collected the stars, arranging them
in memory, as if
in a photo album.

Her father passed away in 2014
she was fourteen when her mother went to Italy and did
not return.

She did not have a relationship,
because she was waiting
for a rock musician.

He moved to Bucha

When winter decided to stay
at least until next fall
announcing it loudly and painfully
and it smelled in the streets like terrifying silence
like fire and earth
the crow flew away

Then she was not confused
took out a bottle from the top shelf with dried Ivan
tea and thyme brewed herbs
poured into a thermos
and carried to the posts
to the guys from Teroborona.

On the cross is engraved as if by a tattoo: Here lies
number 457, rest in peace.

She lived next to the park in a small house
fed the squirrel
fed the dogs
fed drunkards
was the keeper of autumn and keeper of memories
scattered like sugar.

She was 54
she worked at a utility company wore a blue "Epicenter"
robe and rode a bicycle.

He moved to Bucha

She painted her nails crimson
painted her lips crimson
and crimson dreams came to her every
night.

She watched "Ukraine Speaks"
wiped her tears with a white handkerchief
remembered her childhood
how warm the sun was back then
read Kokotyukha before going to sleep
and jumped like a swimmer
into the water,
into her dreams
crimson like fingernails crimson like lips.

Was waiting for Saturday to dust the rooms
wash clothes
bake a charlotte
and think about the past.

She was killed on March 5
when she returned to her street riding a bicycle
killed as night kills day
as the autumn kills summer crucified by the burst of
KPVT*.

He moved to Bucha

On the cross, as if on a notice board,
it is written:

Here lies number 45I, rest in peace.

On the streets and in the fields
new Golgothas appeared
but with bullets instead of nails
but with artillery instead of spears.

I wanted
to count the days until summer
to count kittens
to count children
to count the stars
count to a hundred while falling asleep.

Here lies number I76, rest in peace.

Here lies number 20I, rest in peace.

Here lies number I63, rest in peace.

Here lies number 308, rest in peace.

Він переїхав в Бучу

ОВін переїхав в Бучу в середині березня 2021
винайняв маленьку квартиру у цоколі і завів kota
шерсть якого була кольору помадки на еклері.

Він ходив на англійську, в тренажерку та на сповіді
він любив дивитись, як падає сніг
та в тумані зникає вулиця.

Він слухав Радіохед, старі альбоми Океану Ельзи дощ,
грім і стукіт серця дівчинки
з якою засинав у маленькій цокольній квартирі
і прокидався у маленькій цокольній квартирі
цілував її тепле обличчя
пригортався до її липкого тіла
пірнав долонею у хвилі її волосся
та борсався там, наче мушка на павутині.

Вона покинула його восени
так як птахи покидають ліси
так як інженери фабрику по-закінченню зміни
і поїхала в Польщу
щоб там залишитись.

Він переїхав в Бучу

Він взяв кота, схожого на тістечко
і сказав: кіт, нам треба їхати
з нами, як ранок
як життя
як хвороба
сталась холодна
як крига
війна
урок що зветься “Спокійне життя” закінчився.

У тумані зникає вулиця
падає дощ
Його зовсім не слухають
кіт вибіг у поле і ім'я його вітер.

На хресті наче на id-картці написано:
тут спочиває номер 234 вічна пам'ять.

Вона мріяла про мандрівку в Патагонію
про роман з рок-музикантом
про реінкарнацію в царицю чи в рибу.

Планувала написати книгу
про те, що пам'ять
крихка наче кірка на крем-брюле

Він переїхав в Бучу

вразлива, наче кохання
розсипається, як пісок поміж пальців
і зникає
щезає
немає.

Вона любила свій велосипед
морозиво зі згущівкою
збирала пожовкле листя
наче марки
любила розглядати хмари
розсипані наче поп-корн
неохайним хлопчиком в кінотеатрі.

Мандрувала у гори наодинці
щоб приймати інгаляції лісом та повітрям
збирала м'яту та іван-чай
збирала зорі, розкладаючи в пам'ять, наче у фото-альбом.

Її батько загинув у чортинадцятому
їй було чотирнадцять, коли мама поїхала в Італію
та не повернулась.

Вона не мала стосунків, бо все чекала на рок-музиканта.

Він переїхав в Бучу

Коли зима вирішила залишитись
щонайменше до наступної осені
гучно і боляче сповістивши про це
і пахнуло на вулицях
тишею жахаючою
вогнем і землею
розліталось вороння

тоді вона не розгубилися
дістала із верхньої полиці пляшечку
із висušеним іван-чаєм та чебрецем
заварила трави
розлила у термос
та понесла на пости
хлопцям із тероборони.

На хресті наче татуванням закарбовано:
тут спочиває номер 457 вічна пам'ять.

Вона жила поруч з парком
у невеликому будинку
годувала білок
годувала собак
годувала п'яниць
була хранителькою осені
і хранителькою спогадів
розсипаних, як цукор.

Він переїхав в Бучу

Їй було 54

вона працювала у комунальному підприємстві
носила синю робу “Епіцентр”
та їздила на велосипеді.

Фарбувала нігті у багряний
фарбувала губи у багряний
і щочі до неї приходили багряні сни.

Вона дивилась “Говорить Україна”
втирала сльози білим носовичком
згадувала дитинство
яким тоді теплим було сонце
перед сном читала Кокотюху
та стрибала, наче плавець у воду, в свої сни
багряні, як нігті
багряні, як губи.

Чекала на суботу
щоб витерти пилюку в кімнатах
випрати одяг
приготувати шарлотку
та думати про минуле.

Він переїхав в Бучу

Її вбили п'ятого березня
коли вона повертала на свою вулицю
їдучи на велосипеді
вбили, як ніч вбиває день
як осінь вбиває літо
розіпнули чергою кпвт.

На хресті наче на дошці оголошень написано:
тут спочиває номер 45I вічна пам'ять.

На вулицях та на полях
з'являлись нові Голгофи
тільки кулі замість цвяхів
тільки артилерія замість списів.

Хотілося
рахувати дні до літа
рахувати кошенят
рахувати дітей
рахувати зорі
рахувати до ста, засинаючи.

Тут спочиває номер I76 вічна пам'ять
тут спочиває номер 20I вічна пам'ять
тут спочиває номер I63 вічна пам'ять
тут спочиває номер 308 вічна пам'ять.

I, 975km

My South African roommate asks me, as we scroll the news, “What if you are right, and the war will reach here? I mean with the new foreign troops on their side and now less aid to you, then what if...”

I answer her without hesitation.

I thought of this countless times, as I heard (yet again) the roar of an airplane above me in this city.

“We will hide from missile attacks in the basement, where we have our storage room.

It’s not too deep, but it does have two exits. If the building is sturdy enough, and the hit – not direct, we will be fine. It is convenient even for night raids: all that separates us from the basement is four flights of stairs or one elevator ride.

I’ve hidden in such a basement a few months ago.

It even had a mattress. We can also bring a mattress to this one, but I’m afraid the Groningen rains made the floors too damp for us to place it.”

I, 975km

My roommate laughs nervously.

She tells me she'd rather go back to her home country.

I laugh in response, my response softened by the anti-anxiety pills I take semi-regularly now: "Hopefully the war won't reach you there."

Knowing full well that's what my family thought fleeing to a city in the West where my relatives live. Iranian drones hit a couple months later, not far from their new home. They felt the walls shake around them, they told me.

I, 975 kilometers.

That's the distance from Kyiv to Amsterdam.

If a ballistic missile from Russia could reach Kyiv in less than 5 minutes, how long will it take to...

Will it be enough to...

Or if not then...

I turn away from my roommate and a notification appears on my screen.

A Tikkie donation.

€5 from a Dutch acquaintance to the army brigade I'm fundraising for.

Oh! Another person who has no other "safe" home country to escape to, good for him.

I guess then I will not be alone struggling on that damp basement floor with a mattress.

I, 975km

Моя південноафриканська сусідка питає мене, як гортаємо новини,
“А що якщо ти маєш рацію, і війна дістанеться й сюди? Справді, із новими іноземними військами на їхньому боці і тепер меншою кількістю допомоги вам, що як...”

Я відповідаю їй без вагань.

Я думала про це вже сотні разів, як чула (знов) гуркіт чергового літака наді мною у цьому місті.
“Ми будемо ховатися від ракетних атак у підвалі, де зараз маємо комору.

Він не надто глибокий, але має два виходи. Якщо наш будинок буде достатньо міцним, а удар – непрямым, то все має бути добре. Це зручно навіть для нічних атак: усе, що віддаляє нас від підвалу – чотири сходові прольоти або одна поїздка ліфтом. Я ховалась у подібному підвалі кілька місяців тому.

Там навіть був матрац. Ми можемо принести матрац і у цей, але, боюсь, підлога у ньому надто вже волога від гронінгенських дощів, щоб ми змогли щось там поставити.”

I, 975km

Моя сусідка нервово сміється.

Вона каже мені, що радше повернеться у свою рідну країну.

Я сміюсь у відповідь, мій сміх пом'якшує валер'янка, що її тепер приймаю майже регулярно: "Сподіваюсь, війна не дістане тебе там."

Знаючи надто добре, що саме так думали мої батьки, коли тікали до міста на заході країни, де живуть мої родичі. Шахеди вдарили кілька місяців потому, недалеко від їхнього нового дому.

Вони відчували як стіни дрижать навколо, вони розповідали.

I, 975 кілометрів.

Це дистанція між Києвом та Амстердамом.

Якщо балістична ракета з росії може дістатися Києва за менш як 5 хвилин, то як швидко вона...

Чи вистачить цього часу для...

А якщо ні, то...

I, 975KM

Я повертаюсь від сусідки і повідомлення
з'являється у мене на екрані.

Донат через Тіккі.

Є5 від нідерландського знайомого для бригади, для
якої збираю.

О! Ще одна людина без жодної іншої “безпечної”
країни, до якої можна було б втекти, щоб йому
найкращого.

Тоді, напевно не одній мені мучитись із матрацом
на тій вологій підвальній підлозі.

When does a person become a soldier?

Is it for the army? Sorry, I don't really donate to that. I don't support war, you know. If you want me to help, I'd really rather donate to the normal, peaceful people, or, you know, pets. - they tell me. And I ask.

when does a person become a soldier?

when are they not counted as a civilian?

is it when they first leave their family behind?

or when they change their lavender lattes for black half-burnt coffee in the trenches?

is it when they first dress themselves in the swirls emoting the motion of a still forest?

or when they receive their call sign, reminiscent of their civilian job or a favorite flower?

is it when they are handed their first weapon?

or when they learn the basics of war first aid?

When does a person become a soldier?

is it when they take their first shot?

or when they hear the first cry of their dear friend
nearby?

is it when they protect something from someone else?

or when they send their first request for a fundraiser?

when does a country become a warzone?

how many buildings must collapse on their people for a
city to be considered destroyed?

what is a ceasefire when people are still being killed?

what are negotiations, if their politicians still speak
of a need to cleanse lands of our nation?

what is resolution when people have changed?

When does a person become a soldier?

what is peace if it leaves some people locked in
torture prisons, and others - forced to watch their
every move and word not to join them?

the binaries of war shift to a spectrum of pains and
gains as one zooms their perspective into the broken
glass of a building which stood for a hundred years and
whose history is washed away by blood
in wiping away the red before its' stains settle in too
deep, we must ask what is most important to remain

nations mean different things to different people
and those shot at for the language they speak or a
blue-yellow bracelet they wear will never feel the same
about the concept

should the people not think about their nations?

then who creates the nations?

should the people not think about their armies?

then who creates the armies?

When does a person become a soldier?

i hear you when you talk about your people, talk about your
army
in my country they tell me not to talk about mine
i was raised in the cradling arms of flags and guns
and when i got old enough i wanted to make sure the guns were
there to cradle others too
and when i saw their misuse i ran as far as i could, afraid
of what it meant about my people
then my people came to your calls, to protect you
and i watched from far away, feeling a hope i once knew

When does a person become a soldier?

it's not always the people's free choice to join their armies
you know

sometimes guns are thrust into their hands by love for those
near

sometimes - by a primordial wish for personal survival

lucky are those who have time to deliberate

to listen for peace doves or other abstract creatures

who have never been woken up by bombardments to questions
fight or flight? fight or be killed? fight or see your
dearest be murdered?

when will your people stop avoiding soldiers, and armies?

will it take nothing less than their own missile morning
alarms?

I think people's voices can become hard enough to be heard

when solidarity and understanding are shared

when the people think about their nations

about what they want to create (not destroy)

when the people think about their armies

about what they want to protect (not destroy)

when the people think about their soldiers

about who is protecting

and realize they're people too

When does a person become a soldier?

sometimes we hide, sometimes we fight, but a person
acts when they need to protect something they value

we hide here together but we may act to protect
something we value

in our stories, in our work

we decide how we want to power our nations

we decide what we want to protect

tell me your stories and i'll tell you mine

tell me your stories and i'll tell you mine

Коли людина стає солдатом?

це для армії? Вибачте, я на таке не дуже доначу. Я не підтримую війну, знаєте. Якщо хочете, щоб я допоміг, я б радше задонатив тим мирним, цивільним людям або, знаєте, домашнім тваринам. – вони кажуть мені. А я питаю.

коли людина стає солдатом?

коли вона перестає рахуватись цивільною?

чи це тоді, коли вона вперше залишає сім'ю?

чи коли вона змінює свої лавандові лате на чорну напівпідгорілу каву в окопах?

чи це коли вона перше вдягає себе у завитки, схожі на рух тихого лісу?

чи коли вона отримує свій перший позивний, за її цивільною роботою чи улюбленою квіткою?

чи це коли їй видають її першу зброю?

Коли людина стає солдатом?

чи коли вона вчиться надавати першу бойову медичну допомогу?

чи це коли вона стріляє уперше?

чи коли вона чує перший крик дорогого друга поруч?

чи це коли вона захищає щось від когось іншого?

чи коли вона надсилає свій перший запит на збір?

коли країна стає зоною військових дій?

скільки будинків мають впасти на голову своїм мешканцям, щоб місто почали вважати зруйнованим?

що таке перемир'я, коли людей досі вбивають?

що таке переговори, коли їх політики досі говорять про необхідність зачистити землі від нашої нації?

Коли людина стає солдатом?

що таке вирішення, коли люди вже змінились?

що таке мир, якщо він залишає деяких людей зачиненими у катівнях, а інших – змушує дивитись за кожним рухом та словом, щоб не приєднатись до них?

двоїстості війни рухаються до спектру болі і надбань, коли ви беретесь розглядати перспективи через розбите скло будівлі, що стояла сотні років і чия історія змивається зараз кров'ю змиваючи червоні плями, перш ніж вони в'їдяться надто сильно, ми маємо спитати що ж саме має лишатись

нації означають різні речі для різних людей і ті, в кого стріляли за їх мову чи синьо-жовтий браслет вже ніколи не ставитимуться до цього концепту як раніше

чи людям не думати про їх нації?

тоді хто створює нації?

чи людям не думати про свої армії?

тоді хто створює армії?

Коли людина стає солдатом?

я чую тебе коли ти говориш про твоїх людей, говориш
про твою армію
у моїй країні мені кажуть не говорити про мою
я народилась серед колискових прапорів та зброї
і коли я виросла, хотіла впевнитись, щоб зброя
лишалась колисати інших
а тоді, коли побачила її неправильне використання, я
тікала настільки, наскільки змогла, боячись усвідомити
те, що б це означало для моїх людей
але тоді мої люди відповіли на ваші заклики, захистити
вас
і я дивилась здалека, відчуваючи надію, котру колись
мала

Коли людина стає солдатом?

піти до армії не завжди є вільним вибором людини,
знаєш

деколи зброю вштовхує у руки любов до близьких
деколи – передвічне бажання власного виживання
і щасливі ті, хто мають час роздумувати
слухати голубів миру та інших абстрактних створінь
кого ні разу не будили бомбардування до питань
битись чи бігти? Битись чи бути вбитим? Битись чи
бачити як вбивають близьких?

коли твої люди перестануть уникати солдатів та армій?
хіба нічого іншого не розбудить їх крім власних
ракетних будильників?

я думаю людські голоси можуть стати достатньо
сильними, щоб бути почутими

коли солідарність та розуміння є спільними

коли люди думають про свої нації

про те, що вони хочуть створити (не знищити)

еколи люди думають про свої армії

про те, що вони хочуть захистити (не знищити)

коли люди думають про своїх солдатів

про тих, хто захищає

і розуміють, що ті – люди теж

Коли людина стає солдатом?

деколи ми ховаємось, деколи ми боремось, але людина
діє, коли треба захистити щось, що їм важить

ми ховаємось тут разом, але ми можемо діяти для того,
щоб захистити щось, що нам важить
у наших історіях, нашій роботі
ми вирішуємо як ми хочемо підсилювати наші нації
ми вирішуємо що ми хочемо захищати

розкажи мені свої історії і я розкажу тобі свої
розкажи мені свої історії і я розкажу тобі свої

THANK YOU FOR COMING!

Support Ukraine, support the peace in
your country!

Let's stay in touch!

@spaces.gro

@vataha.nl